

જતીન એના દાદા સાથે ફરવા ગયો. ગામના પાછરે એક મોટું ઝાડ તેણે જોયું. ઝાડ હતું વડનું. વડ જોઈ જતીન રાજી થઈ ગયો.

લાલ લાલ ટેટા જોઈ જતીને કહ્યું : ‘દાદાજી, આ શું છે ?’ દાદાજી કહે : ‘આ વડાદાનું ફળ છે.’

જતીન દાદાના ખભા ઉપર બેસીને પાન જોવા લાગ્યો. વડાદાને તો મોટાં મોટાં પાન હતાં. પાન પણ લીલાં લીલાંછમ. વડાદાનું થડ તો ખૂબ જીંદું હતું. જતીને થડને બાથ ભરી પણ થડ બાથમાં ન આવ્યું.

વડલા ઉપર જતીને નજર નાખી તો એની ડાળ ઉપર એક વાંદરો બેઠો હતો. પાદરે એક કેસૂડાનું ઝાડ પણ હતું. કેસૂડાં જોઈને જતીન રાજી રાજી થઈ ગયો. જતીનની નજર વડદાદાના થડની નીચે પડી. તો વડદાદાનો આ ભાગ જમીનની અંદર જતો હતો. જતીને એ ખેંચી જોયું, પણ ખેંચાયું નહિ. એના દાદાને પૂછ્યું : ‘દાદાજી આ શું છે ?’ દાદાજીએ જવાબ આપ્યો : ‘આ વડનું મૂળ છે. ઉપરથી લટકતાં દેખાતાં પણ મૂળ જ છે. એમને વડવાઈ કહેવાય. જતીને એને લટકી જોયું એને હીંચકા ખાવાની મજા પડી.’

નવા શબ્દો

બાથ ◆ પાદર ◆ વડવાઈ

૧. જવાબ આપો.

- (૧) તમે કયાં કયાં ઝાડ જોયાં છે ?
- (૨) આંબો આપણને કયું ફળ આપે છે ?
- (૩) કેરી, જામફળ, બોરને શું કહેવાય ?
- (૪) ઝાડનો કયો ભાગ લીલોછમ હોય છે ?
- (૫) જમીનની અંદર ઝાડનો કયો ભાગ હોય છે ?
- (૬) ઝાડનો સૌથી જાડો ભાગ કયો હોય છે ?
- (૭) થડમાંથી જુદા પડતા ફાંટાઓને શું કહેવાય ?
- (૮) તમે કયાં કયાં ફૂલ જોયાં છે ?
- (૯) વડના લટકતા મૂળને શું કહેવાય ?

૨. ગાઓ.

વડદાદાની લાંબી દાઢી લાંબા લાંબા વાળ,
ઓળમૂ કોળમૂ રમતાં રમતાં ભૂલાં પડ્યાં બાળ.
ઓ વડદાદા આપો ટેટા રાતા ને વળી મોટા,
પણી રમીશું આધે જઈને આટા ને વળી પાટા.

ગાઓ.

જાંબુડો

જાંબુડો કોણે વાવ્યો ? કોણે વાવ્યો ? કોણે વાવ્યો રે...?

જાંબુડો અમે વાવ્યો, તમે વાવ્યો, સૌઅએ વાવ્યો રે...

પાણી કોણે પાયું, કોણે પાયું, કોણે પાયું રે...?

પાણી અમે પાયું, તમે પાયું, સૌઅએ પાયું રે...

જાંબુડો કેવડો થયો ? કેવડો થયો ? કેવડો થયો રે...?

જાંબુડો આટલો થયો, આટલો થયો,

આટલો થયો રે...

જાંબુડાં કેટલાં થયાં ? કેટલાં થયાં ? કેટલાં થયાં રે ?

જાંબુડાં આટલાં થયાં, આટલાં થયાં, આટલાં થયાં રે.

જાંબુડાં કોણે ખાધાં ? કોણે ખાધાં ? કોણે ખાધાં રે ?

જાંબુડાં અમે ખાધાં, તમે ખાધાં, સૌઅએ ખાધાં રે.

જાંબુડો કોણે વાવ્યો ? કોણે વાવ્યો ? કોણે વાવ્યો રે...?

— શામજીભાઈ જમોડ

— તારાબહેન જમોડ

૩. સાંભળો અને બોલો.

ટાઈ	ફેલો	ઠંડી	ઠેકડો
આઈ	સાઈકલ	ઠાઈ	ઈનામ
ઠામ	ઈયળ	ઈંદ	ઈંડું
રાઈ	લાઠી	ફેલ	ફોલ

રેટિયો	નિશાળ	દરિયો	દિવાળી
રેડિયો	ઉનાળો	ઘડિયાળ	મંદિર
કિનારો	શિયાળો	મીઠાઈ	બિલાડી
ઠળિયો	ખિસકોલી	પતંગિયું	ઘોડિયું
શનિવાર	શિંગડાં	કચુંબર	પૂંછડી

૪. વાંચો.

શાક

ફેલો

હાથી

ઠળિયો

થાળી લાવ.

થેલી આપ.

ગાયનાં શિંગડાં.

હાથીની પૂંછડી.

કુદ

સત

ચિતા

વદન

નદી

રગ્લ

પકડવું

કુંદ

સંત

ચિંતા

વંદન

નંદી

રંગ્લ

દોડવું

પ. રંગ પૂરો.

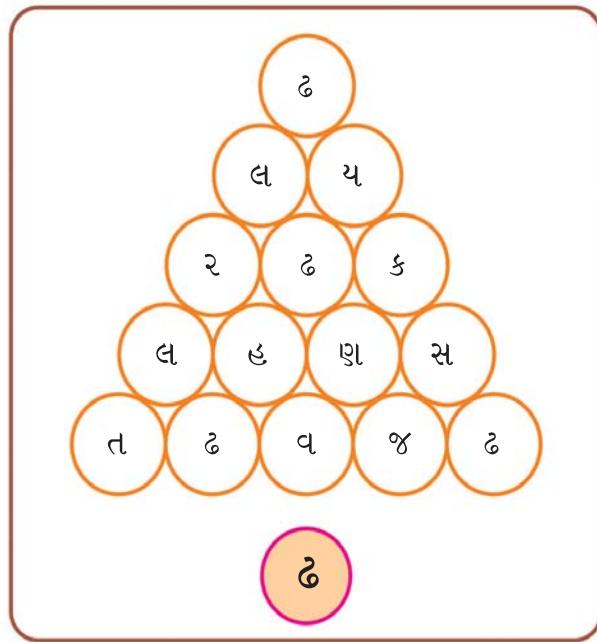
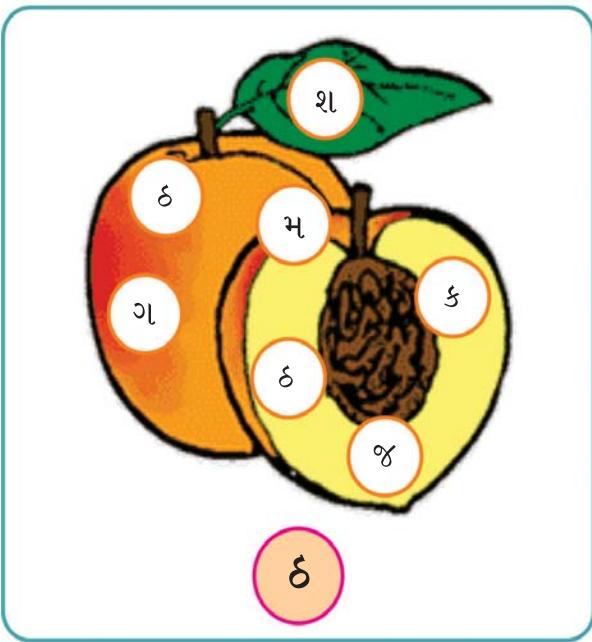
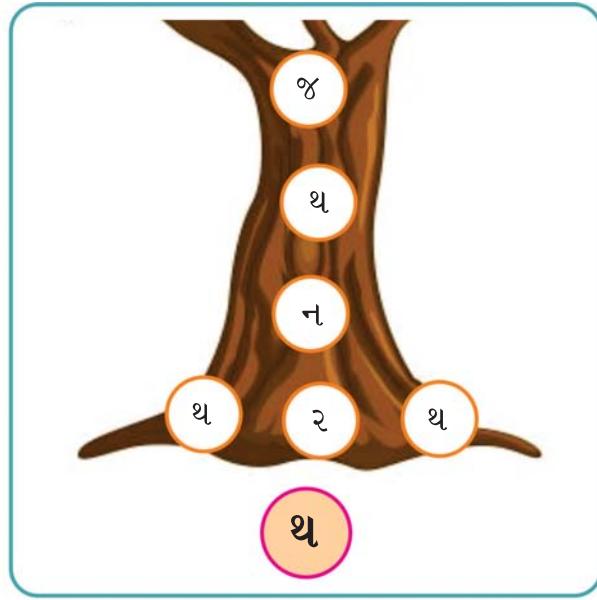
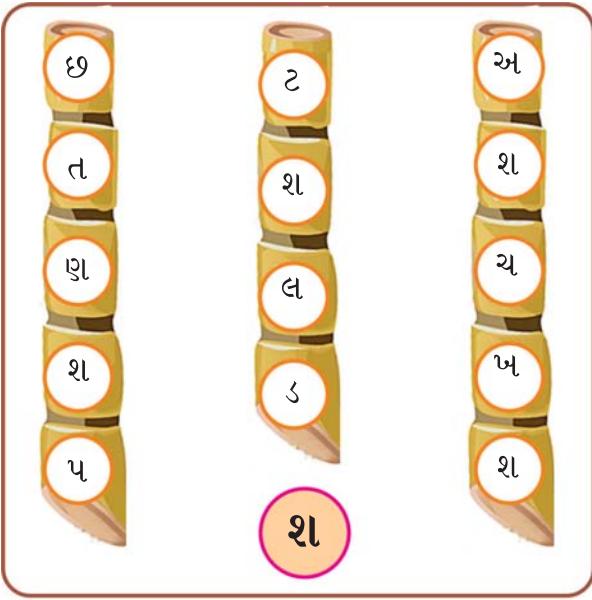
શ્રી

શ્રી

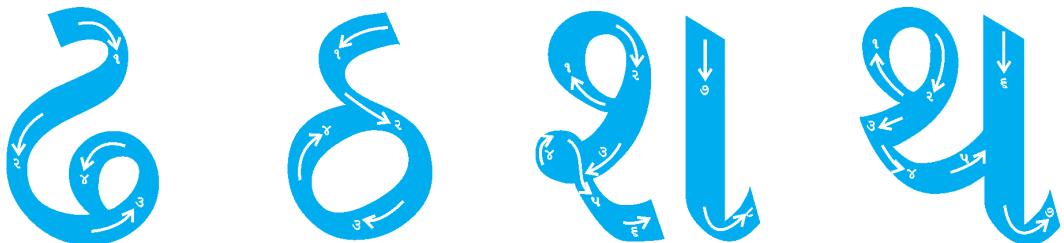
શ્રી

શ્રી

૬. ઓળખો અને રંગ પૂરો.

૭. આંગળી ફેરવો.

c. ટપકાં જોડો અને લખો.

ગ	ગ	ગ	ગ	ગ

ધ	ધ	ધ	ધ	ધ

રિ	રિ	રિ	રિ	રિ

થ	થ	થ	થ	થ

સ	સ	સ	સ	સ

ঁ	ঁ	ঁ	ঁ	ঁ

ঁ	ঁ	ঁ	ঁ	ঁ

ঁি	ঁি	ঁি	ঁি	ঁি

ঁি	ঁি	ঁি	ঁি	ঁি

૯. ફળોનાં નામ શોધો અને લખો.

કે	રી	જા	ચ	ર
દા	ડ	મ	બો	લ
સી	તા	ફ	ળ	વ
ચી	કુ	ળ	કે	ળાં

- (૧) (૩) (૫)
 (૨) (૪) (૬)

૧૦. વાંચો અને કહો.

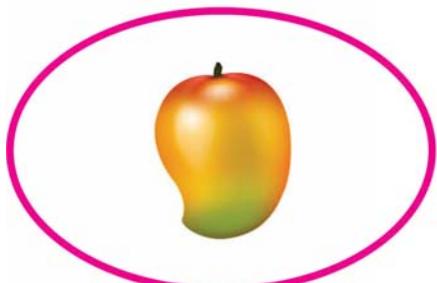
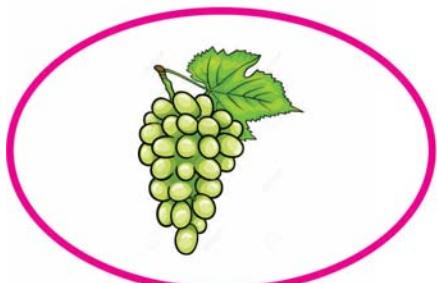
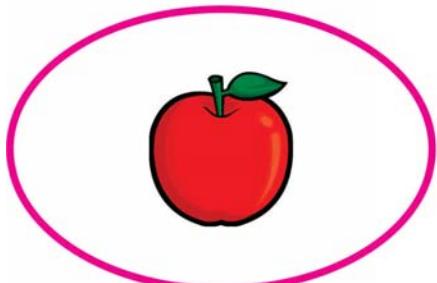
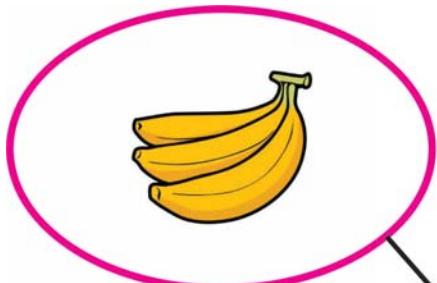
શંભુએ જાંબુ ખાધાં.

ઠળિયા વાડામાં ફેંકી દીધા. ઘણા દિવસ પછી
 વાડામાં છોડ જોયા. તે છોડવાને રોજ પાણી
 પીવડાવે. પછી તે જાડ મોટાં થયાં. ખૂબ જ જાંબુ
 પાકે. હવે બધાં છોકરાં જાંબુડાં ખાય છે.

- (૧) શંભુએ ઠળિયા ક્યાં ફેંકી દીધા ?
 (૨) જાંબુનો રંગ કેવો હોય છે ?

୧୧. ଜୀବୀ.

- વાંચો.

નિશાળ

શિયાળ

હાથ

છાશ

થેલી

થેલો

ટાઢી

દાઢી

ઠંડી

ઠોલી

વંદન

કુંચન

વૈશાખ

ખૈયામ

ગંગા

શંકર

જોસેઝ

ગૌતમ

૧૨. લખો.

મને ભાઈભાબી ગમે છે.

મૌલી દૂધી કાપે છે.

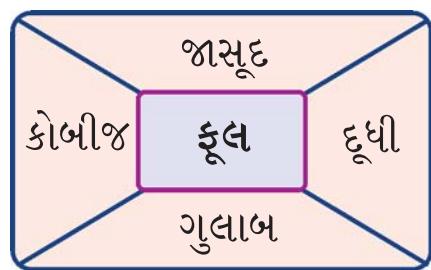
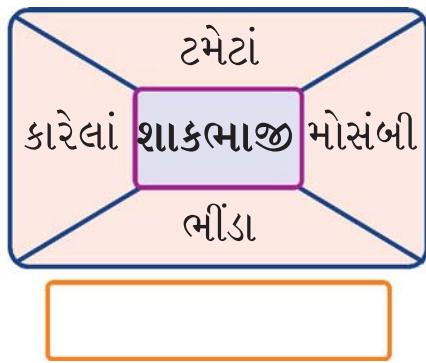
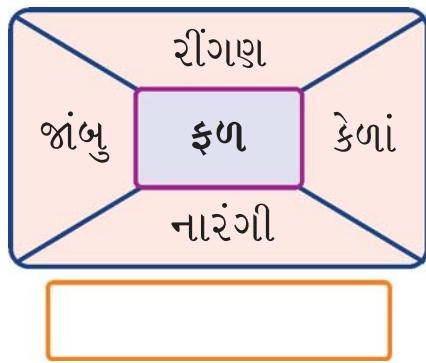
કોશલ ગીતો ગાય છે.

રોજ સફાઈ થાય છે.

સૌને ભૂખ લાગી છે.

હું મંદિરે જાઉ છું.

૧૩. અલગ તારવો અને લખો.

૧૪. ઉદાહરણ મુજબ લખો.

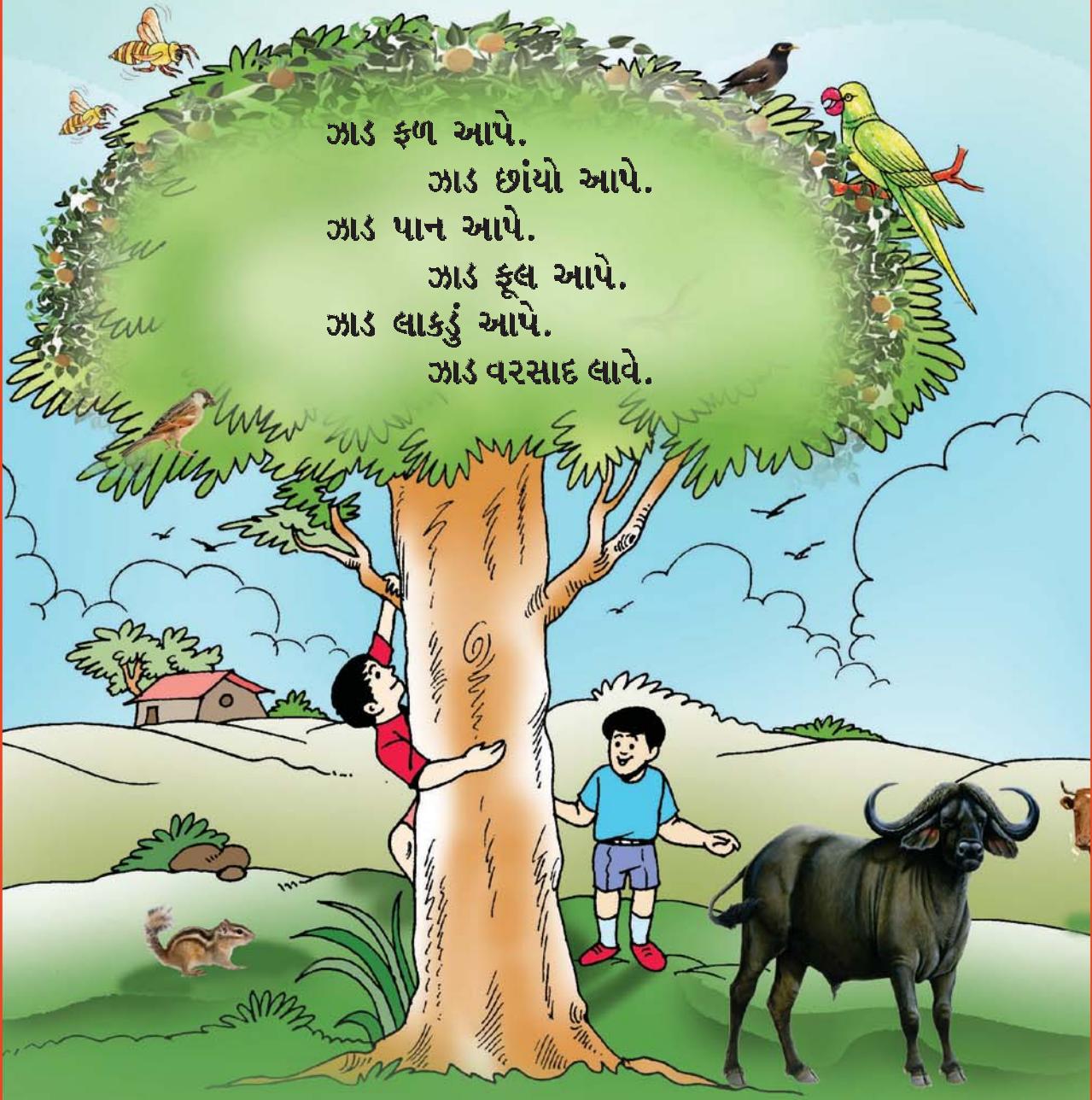
શાકભાજુ

રીંગાણ

ફળો

- વિચો.

૧૫. ચિત્ર જુઓ અને જવાબ આપો.

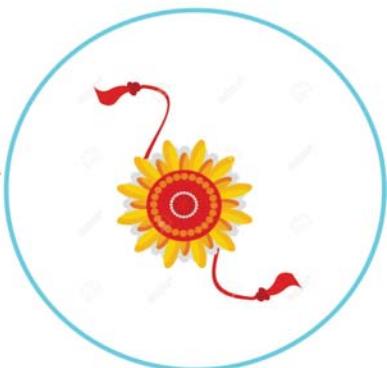
- (૧) આ શાનું ચિત્ર છે ?
- (૨) ચિત્રમાં તમને સૌથી વધુ શું ગમ્યું ?
- (૩) ચિત્રમાં બાળકો શું ખરીદે છે ?
- (૪) તમે મેળામાં ક્યારે ગયા હતા ?
- (૫) તમે મેળામાંથી શું ખરીદ્યું હતું ?

૧૬. ચિત્ર જુઓ અને જવાબ આપો.

- (૧) તમે દિવાળીમાં શું શું કરો છો ?
- (૨) તમે પતંગ ક્યારે ચગાવો છો ?
- (૩) તમને ક્યો તહેવાર વધુ ગમે છે ?
- (૪) ઈદના દિવસે શું કરો છો ?
- (૫) નાતાલનો તહેવાર કેવી રીતે ઉજવો છો ?

૧૭. જોડકં જોડો.

શિક્ષકો માટે

- (૧) વડનું ચિત્ર બતાવી, પાઠનું શ્રવણ કરાવી પ્રશ્નોના જવાબ મેળવો.
- (૨) ‘વડદાદા’ જોડકણાનું અને ‘જાંબુડો’ ગીતનું ગાન કરાવો.
- (૩) શબ્દોનું શ્રવણ અને કથન કરાવો.
- (૪) આપેલ શબ્દોનું વાચન કરાવો.
- (૫) ટી, ઠ, શ, થમાં વિદ્યાર્થીઓ પાસે રંગ પૂરાવી પરિચય આપો.
- (૬) મૂળાક્ષરોને ઓળખાવો અને તેમાં રંગ પૂરાવો.
- (૭) મૂળાક્ષર પર તીરની દિશામાં વિદ્યાર્થીઓને આંગળી ફેરવવા કહો.
- (૮) ટ્યકાં જોડી શ, થ, ઠ, ટ અને અનુસ્વારવાળા મૂળાક્ષરોના લેખનનો મહાવરો કરાવો.
- (૯) ફળોનાં નામ શોધીને લખાવો.
- (૧૦) આપેલ વાક્યોનું વાંચન કરાવવું અને મૌખિક જવાબ મેળવવા.
- (૧૧) ફળના ચિત્રને તેના છોડ કે જાડ સાથે જોડાવો.
- (૧૨) આપેલ વાક્યોનું અનુલેખન કરાવવું.
- (૧૩) ફળ, ફૂલ અને શાકભાજનું વગીકરણ કરાવી આપેલ ખાનામાં તેનું નામ લખાવવું.
- (૧૪) ચિત્રમાં જોઈ ફળો અને શાકભાજ જુદાં પાડી લેખન કરાવો.
- (૧૫) આપેલ મેળાના ચિત્રનું અવલોકન કરાવી પ્રશ્નોના ઉત્તર મેળવવા.
- (૧૬) તહેવારનાં ચિત્રોનું અવલોકન કરાવી પ્રશ્નોના ઉત્તર મેળવવા.
- (૧૭) આપેલ તહેવાર અને તેની ઊજવણીનાં બંધબેસતા ચિત્રોની જોડ બનાવડાવવી.

આ એકમમાં આપણે શીખ્યા :

ભાષા	પર્યાવરણ
ટ, ઠ, શ, થ	અનુસ્વાર (')

